

PARTIJ VAN DE ARBEID

Verkiezingsprogramma afdeling Montferland 2018-2022

SAMEN ...

Sterk

De PvdA wil:

- Een economische- en sociaal sterke samenleving.
- Een klantgericht en doelmatige gemeentelijke organisatie.
- En een betrouwbaar gemeentebestuur, dat verantwoord en degelijk met onze belastingcenten om gaat.

Maar dat wil elke politieke partij! De PvdA wil méér.

Samen

Wij maken ons sterk voor een sociale samenleving. Een samenleving waarin alle inwoners fijn en onbezorgd samen kunnen opgroeien en oud worden en zeker niet tussen wal en schip vallen.

Veel politieke partijen denken dat iedereen zelfstandig altijd in staat is om succesvol in de samenleving mee te doen. Dat zou volgens hen voor de overheid, ook de gemeenten, reden zijn om zo weinig mogelijk voor die burger te hoeven doen.

Maar iedereen die zijn ogen open heeft, weet dat de wereld anders in elkaar zit! Veel mensen hebben korte of langere tijd in hun leven een steuntje in de rug nodig.

Daarom zet de PvdA zich in voor een sociale samenleving waarin iedereen actief kan mee doen. Meedoen houdt wat ons betreft ook in dat er ook een bijdrage van inwoners gevraagd mag worden als het gaat om hun inzet naar de samenleving toe. Ieder mens heeft er recht op om volwaardig aan de samenleving deel te kunnen nemen, maar verwacht mag ook worden dat naar rato aan die samenleving bijgedragen gaat worden in welke zin dan ook.

Een greep uit onze voornemens:

- Iedereen heeft voldoende inkomen.
  - Kinderarmoede komt niet meer voor.
  - In de zorg staat kwaliteit voorop.
  - Werk voor iedereen!
  - Inwoners krijgen binnen 2 jaar een sociale huurwoning.
  - Er zijn voldoende woningen voor iedereen ook voor de middeninkomens.
  - 130% van het minimum inkomen om in aanmerking te komen voor extra bijdragen.
  - Montferland blijft een veilige gemeente.
  - De subsidiëring van kunst, cultuur gaat met 20% omhoog.
  - Gratis scholing voor vrijwilligers.
  - Schoonmakers weer in eigen gemeentedienst.
  - Iedereen levert naar vermogen een bijdrage aan de gemeenschap.
  - In breiding voor uitbreiding.
  - Regels worden oplossingsgericht toegepast.
- Meer actiepunten vind je verderop in dit verkiezingsprogramma.

Ook onze (klein)kinderen

De PvdA wil een sterke, sociale, eerlijke samenleving. Ook eerlijk voor onze kinderen, kleinkinderen en hun kinderen.

Dat kan alleen als we rekening houden met de wereld van morgen. Met de natuur, het milieu en de beschikbaarheid van energie en grondstoffen.

Ook daarop heeft de gemeente invloed. Ook wat wij daaraan willen doen, lees je verderop in dit verkiezingsprogramma.

Partij van de Arbeid Montferland

Samen

Samenwerken gaat alleen als je elkaar kent. Dat is gemakkelijker in een dorp dan op het niveau van de hele gemeente Montferland. Daarom zijn de wijk- en dorpshuizen en daarvan afgeleid het wijk- en kerngericht werken als gemeente zo belangrijk.

Maar de PvdA wil verder gaan dan het alleen benoemen ervan, maar wil dat dit voornemen ook in het handelen van de gemeente daadwerkelijk handen en voeten krijgt en meer zichtbaar en voelbaar gaat worden voor de bewoners in de wijken en de dorpen.

Wij vinden dat het vanzelfsprekend moet worden dat de gemeente alles wat een dorp of wijk aan gaat, goed en open met de dorps- of wijkvereniging bespreekt. Er moet maatwerk worden geleverd en er moet voldoende tijd zijn voor de dorpen om tot goede oplossingen te komen. Deelgenoot zijn van een voorgenomen plan maakt dat je erbij betrokken kan gaan voelen omdat je er onderdeel van bent. Niet "over" maar "met" inwoners, dicht bij huis in de eigen omgeving.

Een sterke PvdA gaat...

- ➡ De gelijke behandeling, iedere inwoner, al of niet deskundig, heeft recht op een goede rol in het proces bij het al of niet doorgaan van een project. Vertrouwen en respect hebben is belangrijk.
- ➡ Scholing voor vrijwilligers die deze rol willen oppakken organiseren.
- ➡ Instellen van een onafhankelijke bezwarencommissie.
- ➡ In ieder bestemmingsplan traject dient er een communicatie paragraaf te worden opgenomen.
- ➡ Voor dat een bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd, informatie door bv. een inloopavond.
- ➡ Goed communiceren door de gemeentelijke organisatie met de inwoners. Klantvriendelijkheid moet normaal zijn. Luisteren en verdiepen in onze inwoners is de slogan.
- ➡ Burgerinitiatieven van inwoners zoveel mogelijk ondersteunen.
- ➡ Streven naar een groter draagvlak voor het Masterplan Didam. Eventueel door onderdelen van het plan te herzien. Het centrum van Didam is belangrijk voor alle Didammers. Uitvoering van het masterplan kan alleen plaats vinden als er voldoende draagvlak is, ook bij omwonende.

Werk

Om zo veel mogelijk inwoners kans op een betaalde baan te geven, is een goed vestigingsklimaat voor bedrijven belangrijk. Bij het aantrekken van bedrijven hebben ondernemingen die maatschappelijk actief zijn, duidelijk oog hebben voor natuur en milieu en veel werkgelegenheid bieden, onze voorkeur. Ontwikkelingen van nieuwe bedrijfsterreinen dienen hieraan te worden getoetst.

Bij grote inkopen (aanbestedingen) moet de gemeente rekening houden met het sociale karakter en de duurzaamheid van een bedrijf. Bedrijven die langdurig werklozen leerwerktrajecten aanbieden, moeten daarom meer dan één streepje voor hebben.

Het begeleiden van mensen met een uitkering naar werk is de afgelopen jaren van de grond gekomen, maar het kan nóg beter. Zeker nu de economie aantrekt, zal de inzet hierop verhoogd moeten worden.

De gemeente moet in ieder geval voor voldoende leerwerkplekken en aangepaste arbeidsplaatsen zorgen, met name voor mensen met weinig kans op een baan.

Een sterke PvdA gaat...

- ➡ De samenwerking met het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en het onderwijs verbeteren om meer mensen aan het werk te helpen, met name jongeren, langdurige werklozen en mensen met een beperking. Dit uitgangspunt, geldt uiteraard ook voor onze eigen gemeentelijke diensten.
- ➡ Bedrijven belonen die stagiaires na afloop in dienst nemen.

- Samen met bedrijven en onderwijsinstellingen zorgen dat jongeren de opleidingen volgen waar op de arbeidsmarkt vraag naar is.
- De oprichting van een gilde faciliteren: mensen die niet meer in het arbeidsproces actief zijn, zetten hun expertise en kennis in om beginnende zzp'ers, vrijwilligers en organisaties zonder winstoogmerk te ondersteunen.
- Geen oneerlijke concurrentie van mensen uit andere landen door lagere beloning. Gelijk loon voor hetzelfde werk.
- Als gemeente minder uitbesteden en om te beginnen de schoonmakers in eigen dienst nemen.
- Projecten opzetten voor 18-plussers die onvoldoende beroepskwalificatie hebben.
- Maken van een toekomstvisie met betrekking tot het ruimtelijk- en economisch beleid en daaraan gekoppeld de leefbaarheid voor de komende acht jaar (woningbouw, bedrijvigheid, logistiek, toerisme, grensoverschrijdende samenwerking in relatie tot de leefbaarheid van onze inwoners)
- De huidige oude bedrijfsterreinen opknappen in samenwerking met het bedrijfsleven.

Zorg

De PvdA vindt het belangrijk dat iedereen zo lang mogelijk zelfstandig kan wonen en actief kan blijven. Daarom moet de zorg passen bij wat mensen nodig hebben en moet er tijd zijn voor persoonlijke aandacht, bij voorkeur door vaste zorgverleners.

De gemeente moet het aanspreekpunt zijn voor iedereen die zorg en ondersteuning nodig heeft. Zorg moet toegankelijk zijn en dichtbij worden georganiseerd. Hierdoor kunnen zorgverleners de mensen in de wijk leren kennen en zorg op maat bieden. Zo merken zorgverleners eerder wanneer het niet goed met iemand gaat. Bovendien verlaagt het de drempel om ondersteuning te vragen.

De toekomst in de zorgverlening zal meer en meer gedigitaliseerd gaan worden. Dat is en zal voor veel ouderen en laag geletterden op de langere termijn een enorm probleem gaan worden om de goede zorg die ze nodig hebben ook daadwerkelijk te ontvangen. Daarom zal er ingezet moeten op de vraag hoe houden we in deze wereld die meer en meer digitaliseert, alle mensen erbij.

Een sterke PvdA gaat...

- Ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis blijven wonen, door:
  - De zorg laagdrempelig te maken, met zo weinig mogelijk papierwerk, dichtbij mensen met wijk zorgteams die snel en adequaat hulp bieden.
  - Aangepaste woningen te bouwen dichtbij voorzieningen en zorg.
  - Eén aanspreekpunt te creëren voor wie zorg of ondersteuning nodig heeft.
  - Stapeling van zorgkosten en eigen bijdragen zoveel mogelijk te voorkomen.
- Zorgen voor meer toegankelijke en aangepaste woningen en een betere toegankelijkheid van de openbare ruimte, openbare gebouwen en de digitale wereld.
- De professionele zorg afstemmen op de mantelzorgers.
- Regelen dat mantelzorgers
  - onkostenvergoedingen, opleidingen en minstens twintig dagen respijtzorg
  - (vervangende zorg)ontvangen.
  - met een baan speciale aandacht krijgen. De gemeente geeft hierin zelf het goede voorbeeld.
  - Keukentafelgesprek ook aandacht voor mantelzorgers en cliëntenondersteuning.
  - Mantelzorgwaardering, het minste wat we kunnen doen voor de mantelzorger. Mag wel een onsje meer.
- Voor voldoende respijtzorgwoningen zorgen om mantelzorgers minimaal een rustperiode te kunnen bieden van twintig dagen per jaar.
- De gemeente een pilot laten organiseren met mobiele mantelzorgwoningen, in bezit van de gemeente, die ze op aanvraag kan plaatsen.

- Ervoor zorgen dat de gemeente strenge eisen stelt aan de kwaliteit van zorg die zij inkoopt en aan fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden voor de zorgverleners.
- Betekenisvol leven voor eenieder, rol voor verenigingen en welzijnswerk.
- Het voor elke inwoner duidelijk is bij wie je terecht kunt met welk probleem of ondersteuningsvraag.
- Zorg betaalbaar moet zijn. De eigen bijdrage in de WMO geldt alleen voor mensen met een inkomen, dat hoger ligt dan 130% van het minimumloon.
- De groep laag geletterden in kaart brengen en vervolgens een structurele aanpak realiseren.
- In beeld brengen op welke wijze de digitale wereld voor alle inwoners bereikbaar is en op welke wijze ze bereikbaar gemaakt kan worden

Groen en duurzaamheid

Montferland is een groene gemeente. En moet dat blijven! Groen voelt niet alleen goed, maar verbetert ook de luchtkwaliteit en draag bij aan het welbevinden van onze inwoners. Daarom beschermen wij als PvdA de waardevolle bossen en landschappen. En investeren we samen met de inwoners in openbaar groen en het onderhoud ervan.

We bevorderen de duurzaamheid door te investeren in minder energie vragende voorzieningen zoals ledverlichting en nieuwe energiebronnen als zonnepanelen.

Een sterke PvdA gaat ...

- De bestaande woningvoorraad van Montferland energieneutraal maken. De gemeente moet daarover afspraken maken met de woningcorporaties en de grote particuliere verhuurders.
- Een fonds oprichten voor woningbezitters voor maatregelen om de duurzaamheid te verhogen.
- Inbreiding van bouwlocaties, zowel voor woningbouw als openbare gebouwen.
- Montferland op weg naar CO2 Neutraal doorzetten
- Zorgen dat in 2022 minimaal twintig procent van de Montferlandse daken zonnepanelen en zonneboilers heeft. Als het dak hiervoor niet geschikt is, kan er een groen dak van worden gemaakt.
- Met de basisscholen van Montferland afspraken maken om mee te doen aan het project de Energieke School. Doel is leerlingen bewust maken van groene energie.
- Natuur- en milieueducatie en klimaatlessen terugbrengen in het basis onderwijs.
- Aanjaagmiddelen inzetten om een bijdrage te leveren aan de klimaatverandering.
- Bewoners uitdagen om energiebesparende maatregelen te bedenken en te treffen.
- Pro-actief inspelen op klimaatveranderingen door regenwateroverlast tegen te gaan.

Iedereen doet mee

Als je wilt dat iedereen meedoet, zorg je ook voor een goed sociaal beleid. Dat van de gemeente Montferland mag wel een onsje meer. Niet alleen mensen met lage inkomens, maar ook die met een middeninkomen raken nog te vaak onnodig in de problemen.

Heel belangrijk is het investeren in preventie, onder meer om schulden te voorkómen. Bijvoorbeeld door inwoners actief te benaderen (via een zogeheten 'geldloket'), voordat zij in de problemen komen. Ook instellingen als woningcorporaties kunnen helpen problemen te voorkómen.

Het loont om mensen in de bijstand actief te begeleiden naar blijvend werk, betaald of gesubsidieerd. Soms moeten we accepteren dat vrijwilligerswerk voor hen de enige mogelijkheid is.

PvdA Ombudsteam

In Montferland is al jaren het PvdA- Ombudsteam actief: een groep vrijwilligers die mensen in nood, helpt om –soms letterlijk- te overleven in de moderne bureaucratie.

Bijstand

Er staan in Montferland te veel mensen aan de kant. Dat is heel vervelend. Mensen die lang in de bijstand zitten (of geen Nederlands spreken), lopen het risico het contact met samenleving kwijt te raken. We willen voorkomen dat ze in een isolement terecht komen en mogelijk in de schulden.

De samenleving kan echter alleen solidair blijven als bijstandsgerechtigden ook solidair blijven met de samenleving. We noemen *dat* wederkerigheid. Erbij horen betekent actief zijn *in*, maar ook *vóór* de samenleving. Ons uitgangspunt blijft uiteraard respect voor wie een uitkering vraagt.

De gemeente Montferland is wel erg voorzichtig bij het uitvoeren van de bijstandsregels. Ze moet wat ons betreft meer lef krijgen en gaan experimenteren om de mensen met een bijstand perspectief te bieden. Denk bijvoorbeeld aan een proef, waardoor je minder dwangmatig hoeft te solliciteren en meer ruimte krijgt je te ontwikkelen.

Een sterke PvdA gaat...

- De procedure voor een bijstandsuitkering korter en helderder maken. Waar nodig verleent de gemeente een voorschot.
- Werkelozen positief benaderen door onze ambtelijke organisatie, de klant centraal met zijn/haar hulpvraag de regels in maatwerk volgend toepassen.
- Om sociale zekerheid te kunnen bieden op een effectieve- en tegelijkertijd fatsoenlijke manier vragen wij solidariteit van de gemeenschap. Fraudebestrijding en handhaving maken onderdeel uit van het geheel aan afspraken die we met burgers maken. Invulling daaraan geven we op een attente wijze, waardoor stigmatisering voorkomen wordt. Alleen met een effectieve fraudebestrijding blijft de solidariteit in stand waarop onze sociale zekerheid is gebaseerd.
- Om gezondheidsproblemen te voorkomen, zorgen dat mensen die een inkomen hebben onder 130% van het minimumloon, een beroep kunnen doen op de bijzondere bijstand voor medische kosten en eigen risico.
- Zorgen dat bijstand ook voor ZZP' ers ingezet kan worden, inclusief de kwijschelding- en verzekeringsregelingen.
- De gemeente maximaal laten experimenteren met een vorm van basisinkomen binnen de ruimte die de wet biedt.
- Initiatieven van wijkbewoners stimuleren voor het opzetten van wijkbedrijven (klussen, onderhoud, boodschappen, toezicht, sport/spel etc.). Hierdoor ontstaan ondernemingen van, voor en door bewoners.

Armoedebelaid

Het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft groeit nog steeds.. Daardoor neemt de kans toe op uit de hand lopende schulden en huisuitzettingen. Die moeten we voorkomen. Schuldhulpverlening is daarvoor cruciaal. Die moet daarom optimaal zijn.

Een sterke PvdA gaat...

- Alle wettelijke middelen inzetten om te voorkomen dat mensen onder de armoedegrens terecht komen.
- Minder bureaucratisch te werk gaan bij het verlenen van hulp.
- Met nutsbedrijven en woningbouwcorporaties afspraken maken over het snel melden van betalingsachterstanden. Deze afspraken gaan we als gemeente ook maken met particuliere verhuurders en bijvoorbeeld telecombedrijven.
- Convenanten sluiten met deurwaarders om hoge incassokosten te voorkómen.
- De capaciteit voor schuldhulpverlening, schuldhulp maatjes, groter maken en extra professionele hulp inzetten, voor een betere kwaliteit.
- 25% van de mensen onder de armoedegrens en in schulden wordt niet bereikt, hiervoor extra professionele menskracht inzetten.

- De voedsel en kleding banken subsidiëren. Hoewel wij ernaar streven dat voedselbanken snel tot het verleden behoren, zijn ze op dit moment nog hard nodig.
- Meer aandacht voor mensen met beperkingen en/of chronische ziektes.
  - Elk kind moet mee kunnen doen: sport, de schoolreis, cultuur en goede kleding. De scholen hebben hier een signalerende rol en voor hen moet duidelijk zijn waar ze aan de bel kunnen trekken om gesignaleerde problemen op te lossen.
- Niet alleen kijken naar het bruto-inkomen, maar ook naar het besteedbaar inkomen.
- Wij staan voor een ruimhartig minimabeleid, met een inkomensgrens van 130% van het minimuminkomen.

Jeugdzorg

Gezinnen met problemen moeten zo snel mogelijk geholpen worden. Daarom moet de gemeente in de jeugdzorg voor goede preventie en effectieve samenwerking zorgen. Ieder kind moet de best mogelijke start krijgen in zijn of haar leven.

Onze gemeente krijgt minder budget voor de jeugdzorg dan nodig is. Wij zijn van mening dat goede zorg gaat voor budgetneutraliteit. Er mogen geen wachtlijsten ontstaan en pilots moeten mogelijk blijven.

Kinderarmoede

Kinderen uit gezinnen die in armoede leven, verdienen onze bescherming. Er zijn veel kinderen die vaak zonder warme maaltijd naar bed gaan of die geen behoorlijk ontbijt krijgen, ook in Montferland!

De PvdA vindt dat onaanvaardbaar. Er moet extra aandacht komen voor de bestrijding van kinderarmoede. Je kindertijd hoort een liefdevolle basis te zijn voor je verdere leven. De gemeente dient alle wettelijk toegestane middelen hiervoor in te zetten.

- Wij vinden dat kinderen niet zonder ontbijt op school mogen komen. Of de kleding of het instrument missen om hun sport of andere hobby te beoefenen. Daarvoor willen wij het geld dat de gemeente hiervoor van het rijk krijgt, ook daadwerkelijk inzetten.
- Ieder kind in de middelbare schoolleeftijd van ouders met een inkomen onder 130% van het minimum loon moet van de gemeente eenmalig een bijdrage ontvangen, voor de aanschaf van een laptop of fiets, van maximaal 275 euro.

Een sterke PvdA gaat...

- In de organisatie van ons jeugdbeleid samenwerking centraal stellen tussen alle partijen die zich bezighouden met de zorg voor kinderen, jongeren en gezinnen.
- In de jeugdzorg een snelle intake en een snelle start van de behandeling realiseren. Wachtlijsten zijn onacceptabel.
- Wettelijk niet-verplichte eigen bijdragen in de jeugdzorg afschaffen.
- Voor een goede overgang zorgen naar volwassenenzorg (WMO, VG, GGZ) als jongeren ook na hun 18e ondersteuning nodig hebben.
- De deskundigheid stimuleren van zorgverleners, onderwijzers, agenten en woningcorporaties op het gebied van: huiselijk geweld, kindermishandeling, en radicalisering.
- Peuterspeelzalen gratis toegankelijk maken en zorgen voor geschoold personeel.

- Krachtig bevorderen dat leerlingen de school verlaten met een diploma of een startkwalificatie, waarmee zij voldoende kansen op de arbeidsmarkt hebben.
- Met scholen afspraken maken om spijbelen verder terug te dringen. En zorgen voor voldoende leerplichtambtenaren.
- In alle dorpen het opzetten van jeugd ontmoetingsplekken. stimuleren. Het liefst in de bestaande accommodaties zoals dorpshuizen. Dit ondersteund door jeugd- en jongeren medewerkers en jeugdcoaches, en in samenspraak met de jongeren.
- De gemeente stimuleert de instelling van een jeugd- en jongerenraad.

Wonen

Wonen is een primaire levensbehoefte. Iedereen moet passend kunnen wonen. Daarom moeten er voldoende sociale huurwoningen en woningen voor de middeninkomens zijn. En moet de gemeente bij woningaanpassingen maatwerk bieden.

Om de sociale huurwoningvoorraad op peil te brengen, moeten we naar inbreidings mogelijkheden zoeken. De corporaties mogen zeker geen sociale huurwoningen verkopen als daarmee het aantal sociale woningen vermindert.

Niet alleen de woning is belangrijk, want goed wonen is méér dan een dak boven je hoofd. Iedereen verdient een buurt waar hij zich veilig en thuis voelt, waar kinderen buiten kunnen spelen en waar mensen met in plaats van naast elkaar leven.

Een dergelijke buurt ontstaat als gemeente en bewoners de handen ineenslaan. De PvdA gaat er daarom samen met bewoners voor zorgen dat buurten er goed uitzien en veilig zijn. Want prettig wonen gaat niet alleen over goede woningen voor iedereen, maar ook over schone straten, schone lucht, goed openbaar vervoer, fatsoenlijke voorzieningen, een buurtagent en wijkverpleging.

Een sterke PvdA gaat...

- Sociale woningbouw bevorderen om te zorgen dat het aantal huurwoningen binnen vier jaar op peil is, bijvoorbeeld bouwen op gemeentegrond .
- De verkoop van sociale huurwoningen tegen gaan zolang de kernvoorraad niet op orde is.
- De slaagkans op een sociale huurwoning terugbrengen naar 2 jaar.
- Bouwen voor jongeren stimuleren.
- Startersleningen instellen.
- Nieuwbouwlocaties in overleg met inwoners van de betreffende kern.
- De bouw van goedkope vrijesectorwoningen bevorderen.
- Woningen met nul op nul meter bevorderen.
- Ervoor zorgen dat mensen die een grote huurwoning verruilen voor een kleinere, geen hogere huur gaan betalen.
- Ervoor zorgen dat mensen die hulp nodig hebben in hun zoektocht naar een passende woning, een wooncoach kunnen raadplegen.
- De gemeente laten inspelen op de huidige en toekomstige vraag naar levensloopbestendige woningen van duurzame kwaliteit.
- Buurtnetwerken stimuleren, waarbij ook de woonomgeving aandacht krijgt. Wij denken dan aan o.a. veiligheid, criminaliteit, onderhoud van straten en stoepen en beplanting.
- Knelpunten in het fietsverkeer oplossen

Stad en Dorpen

Montferland bestaat uit dorpen en een stad die relatief ver van elkaar liggen, niet alleen fysiek maar ook cultureel. Daarom moeten onze inwoners hun voorzieningen zoveel mogelijk in hun eigen dorp vinden. In de kleine dorpen in ieder geval onderwijs, een gemeenschapshuis en sportvoorzieningen. In de grote dorpen ook goede winkel- en bovenlokale voorzieningen.

Uitvoering geven aan de notitie voorzieningenbeleid waarin voldoende ruimte moet worden geboden aan het natuurlijke proces van samenvoeging, fusie of clustering van voorzieningen zodat de dorpen elkaar versterken. Hierbij neemt de gemeente de rol aan van procesbegeleider en neemt haar maatschappelijke verantwoordelijkheid door te zorgen voor de nodige voorwaarden die het proces mogelijk maken en versterken.

Omdat de dorpen en de stad de kern van Montferland zijn, willen we verder gaan dan “lokaal wat lokaal kan”.

We willen in ieder geval in één “kleiner” dorp experimenteren met het overdragen van gemeentelijke taken, activiteiten en budgetten. Wij denken aan het overdragen van budgetten voor het onderhoud van groen tot het zelf besturen van voorzieningen!

Een sterke PvdA gaat...

- ➡ Ervoor om samen met dorpen een dorpsagenda te ontwikkelen. Wat moeten we doen om de leefbaarheid te behouden. Samen afspreken wat wiens verantwoordelijkheid is.
- ➡ Daarmee bijdragen aan het behoud van basisvoorzieningen in de kleine dorpen (school, dorpshuis, sportveld) en in de grote dorpen en stad ook van bovenlokale voorzieningen.
- ➡ Samen met de bewoners gemeentelijke plannen maken. Ze niet confronteren met kant en klare voorstellen, maar zorgen dat ze tot en met het eindresultaat mee kunnen praten.
- ➡ Voor iedereen op glasvezel! Niet alleen de kernen en het buitengebied, maar ook de grijze gebieden daartussen.
- ➡ Een brede school in 's-Heerenberg op een goed bereikbare locatie, met zo min mogelijk negatieve verkeerseffecten voor de omliggende wijken.
- ➡ Voor een toegankelijke en verkeersveilige openbare ruimte.

Kunst, Cultuur en sport

Kunst, cultuur en sport bezorgen je vreugdevolle momenten. Ze onttrekken je even aan de beslommeringen van het dagelijks leven. Brengen een accent aan in je leefomgeving. En leveren commentaar op de maatschappij.

De PvdA wil het budget voor kunst en cultuur daarom verhogen en de spreiding van podia door de gehele gemeente behouden.

Daarnaast willen we een gezonde leefstijl blijven bevorderen door sport en gezonde voeding te promoten.

Een sterke PvdA gaat...

- Hoge prioriteit geven aan het behoud van de kunst- en cultuurvoorzieningen . Daarbij willen we dat er bijzondere aandacht is voor kleine en vernieuwende initiatieven door de niet-professionele kunst en cultuur.
- Het gebruik van dorps- en buurthuizen bevorderen.
- De activiteiten van de bibliotheek als maatschappelijke bibliotheek, zoals terugdringing van laaggeletterdheid, de ontwikkeling van de basisvaardigheden zoals o.a. lezen, rekenen, digitale bibliotheek, bevorderen en blijven subsidiëren.
- Het gemeentelijk budget voor kunst en cultuur met minstens 20% verhogen.
- Het instellen van een cultuurplatform met een onafhankelijke voorzitter en deelnemers vanuit de sport, cultuur, kunst, onderwijs, bedrijfsleven en gemeenteraad. Uiteraard dient het platform een afspiegeling te zijn van de samenleving. Dit platform dient de subsidies zo goed mogelijk te verdelen en te beoordelen of de effecten van de subsidieverstrekingen, ook daadwerkelijk de doelstellingen van de gemeente haalt of dat het gemeentelijk beleid bijstelling behoeft
- Voor een goede actieve monumenten zie.
- Ondersteunen van verenigingen die zich richten op de bewustwording van het rijke verleden.
- Kunstuitleen stimuleren. Kunst laten zien in openbare ruimtes.
- Stimuleren dat inwoners in aanraking komen met cultuur, theater, muziek
- Actieve sportbeoefening moet ook mogelijk zijn voor mensen met een beperking.
- Actief ondersteunen van besturen van sportverenigingen
- De amateurkunst waarderen en stimuleren
- Een zwembadvoorziening behouden voor Didam.

Bestuur

Besturen is een middel en geen doel op zich.

De PvdA heeft in onze gemeente Montferland al decennia lang verantwoordelijkheid genomen.. Wij hechten daarbij aan een goede verstandhouding met onze collega-bestuurders zowel in de raad als het college. Ook in de nieuwe bestuursperiode 2018/2022 willen wij die verantwoordelijkheid nemen.

Houding

De meeste mensen kunnen hun weg goed vinden in de maatschappij. Er zijn er echter ook die daarbij hulp nodig hebben. Die help je niet door altijd 100% strak volgens de regels te werken. Een gevoel voor maatwerk is nodig. Regels zijn er voor de mensen en niet omgekeerd.

Geldzaken

Montferland heeft een gezonde, sluitende begroting en wat ons betreft blijft dat zo. De PvdA wil het beleid baseren op een solide begroting, waarin we ook de uitdagingen kunnen opvangen van de nieuwe sociale taken die op de gemeenten zijn afgekomen. Ook hierbij dienen de sterkste schouders de zwaarste lasten te dragen.

De PvdA wil Montferland socialer maken. Dat kost geld, maar levert ook geld op. Begeleiding naar werk is een investering die leidt tot lagere bijstandsuitkeringen. Anderzijds zorgen uitkeringen en preventieve maatregelen ervoor dat mensen niet afglijden, wat later hogere (maatschappelijke) kosten zou veroorzaken.

Daarom moet de gemeente, anders dan nu gebeurt, alle door het rijk voor de zorg en het sociale beleid beschikbaar gestelde geld daar ook daadwerkelijk aan besteden.

Een sterke PvdA gaat...

- Ervoor zorgen dat de gemeente een reële begroting opstelt. Het kan en mag niet zo zijn dat elk jaar de begroting een overschot laat zien terwijl op de voorzieningen, met name op het vlak van welzijn en cultuur, bezuinigd wordt. Enerzijds belasten we burgers daardoor onnodig en anderzijds knibbelen aan voorzieningen, dit staat haaks op elkaar.
- Budget voor topsportevenementen wordt geschrapt, geen organisatie door gemeente van dergelijke evenementen. Budgetneutraliteit in het sociale domein loslaten.
- Om een sterk en sociaal Montferland te realiseren de OZB per woning met maximaal 2% boven de inflatie laten stijgen.
- Besparen door het slimmer organiseren van het openbaar vervoer tussen Didam en -Heerenberg zodat voorzieningen en winkels voor eenieder over en weer gemakkelijk toegankelijk zijn.

Veiligheid

Het gevoel van veiligheid is van groot belang. Montferland is een veilige gemeente. Niettemin kunnen zich situaties voordoen waarbij mensen zich niet veilig voelen. Het is van belang dat gemeente en politie dan alert, effectief en passend reageren. De wijkagent moet een bekend en gerespecteerd figuur worden in de directe woonomgeving en verdient ondersteuning van gemeentelijke ambtenaren en bestuurders.

Een sterke PvdA gaat...

- Bewoners de mogelijkheid geven mee te praten over keuzes die gemeente en politie maken. Zij kunnen goed inschatten welke verbeteringen in hun wijk belangrijk zijn.
- Wijkbewoners invloed geven op de inzet van de wijkagent in hun wijk. Daarbij mag de politie als wederdienst van de wijkbewoners ondersteuning verwachten bij de aanpak van veiligheidsproblemen in hun wijk. Al dan niet in de vorm van 'buurtpreventie'.
- Met name in de avond en het weekend voor jongeren activiteiten organiseren, zodat er minder jongeren op straat zijn en overlast wordt beperkt.

Samenwerking met andere gemeenten

De gemeente Montferland werkt samen met andere gemeenten. Uitgangspunt daarbij is dat de democratische legitimatie niet in het gedrang komt en lokaal gebeurt wat lokaal kan. Initiatieven ontplooiën om de samenwerking met Emmerich te intensiveren, zowel op economisch als cultureel gebied. De Euregio inzetten om creatieve ideeën te ontplooiën.